

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich
dr Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 16.12.2003 r.

36302

RPO-453266-III/03/AJ

Pan
Krzysztof Pater
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki,
Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest adresatem skarg dotyczących ograniczenia wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego.

Zasady ustalania wysokości zasiłków chorobowych, a tym samym podstawy ich wymiaru reguluje ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636 ze zm.). Zgodnie z art. 36 ustawy podstawę wymiaru zasiłku dla pracownika stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 6 lub 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających powstanie niezdolności do pracy. Do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe po odliczeniu potrąconych przez pracodawcę składek na ubezpieczenia społeczne (18,71% podstawy wymiaru składki). Stosownie zaś do art. 48 ustawy podstawę wymiaru zasiłku przysługującego ubezpieczonemu nie będącemu pracownikiem stanowi przeciętny miesięczny przychód, od którego opłacana jest składka na ubezpieczenie chorobowe, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 18,71% podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie, z okresu 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających niezdolność do pracy, przy czym podstawa ta nie może być niższa od najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe określonej dla danej grupy ubezpieczonych, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 18,71% tej podstawy.

Przepisy ustawy przewidują ograniczenie tak ustalonej podstawy wymiaru zasiłku w sytuacji, gdy zasiłek ten przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia

chorobowego. A mianowicie zgodnie z art. 46 ustawy podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż 200% przeciętnego wynagrodzenia. Kwotę tę ustala się miesięcznie poczynając od 3 miesiąca kwartału kalendarzowego na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego dla celów emerytalnych.

Należy wskazać, iż w poprzednio obowiązującym stanie prawnym, funkcjonującym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.), wysokość podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie podlegała ograniczeniom w zależności od tego, czy zasiłek przysługiwał w trakcie trwania ubezpieczenia, czy też za okres po jego ustaniu.

W myśl przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr, poz. 877 ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe stanowi zasadniczo przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, bądź przychód deklarowany (w przypadku osób prowadzących działalność pozarolniczą). Wszyscy ubezpieczeni objęci obowiązkowym bądź dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym opłacają składkę na to ubezpieczenie od jednakowej stopy składki wynoszącej 2,45% podstawy jej wymiaru.

Zdaniem skarżących przyjęta regulacja ograniczająca podstawę wymiaru zasiłku za okres po ustaniu ubezpieczenia narusza konstytucyjną zasadę równego traktowania, jak również zasadę sprawiedliwości społecznej, a także pozostaje w sprzeczności z obowiązującą w systemie ubezpieczeń społecznych zasadą wzajemności i proporcjonalności świadczeń i składek. Opłacając składkę na ubezpieczenie chorobowe bez ograniczania jej górnego pułapu ubezpieczeni będący pracownikami mają prawo oczekiwać, że zasiłek chorobowy będzie ustalany w relacji do podstawy wymiaru tej składki, niezależnie od tego czy przysługiwać będzie w trakcie pozostawania w ubezpieczeniu, czy też za okres po ustaniu ubezpieczenia.

W związku z powyższym działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę o przedstawienie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Z poważaniem

/-/